

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 9. 1958, sp. zn. Cz 152/58

Číslo: 6/1959

Právní věta:

Při vyměřování starobního důchodu se přihlíží i k výdělku, který měl pracující důchodce (§ 8 zák. č. 55/1956 Sb.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 12.09.1958

Spisová značka: Cz 152/58

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod starobní

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatel byl jako vrchní četnický strážmistr dán do pense dnem 1. 2. 1948 a pensi pobíral do 30. 11. 1953, kdy mu byla odňata, ježto se jeho zdravotní stav zlepšil. Jako pensista nastoupil od 12. 3. 1952 zaměstnání jako kancelářská síla a je zaměstnán dosud.

Dne 26. 1. 1957, kdy dovršil 60 let věku, uplatnil nárok na starobní důchod. Rozhodnutím Státního úřadu sociálního zabezpečení byl mu přiznán starobní důchod ve výši jedné třetiny v částce 250 Kčs měsíčně při započtení 37 služebních let a z průměrného ročního výdělku 14.460 Kčs, který byl vypočítán za léta 1952 – 1956. Přitom bylo přihlíženo i k výdělku, který měl navrhovatel v době od 1. 1. 1952 do 30. 11. 1953 jako pracující důchodce.

Navrhovatel se domáhal v opravném prostředku proti uvedenému rozhodnutí, aby mu nebyl výdělek za tuto dobu počítán do vyměřovacího základu, nýbrž, aby byl vzat za základ pro výpočet průměrného ročního výdělku jen výdělek z let 1954 – 1956 a aby doba pobírání důchodu nebyla důvodem rozmělnění tohoto výdělku.

Lidový soud v Uh. Hradišti navrhovateli vyhověl.

Krajský soud v Uh. Hradišti tento rozsudek potvrdil s tou změnou, že se odpůrci ukládá, aby navrhovateli přiznal důchod s přihlédnutím k výdělkům za dobu od 1. 12. 1953 do 31. 12. 1956.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem vyslovil, že

rozhodnutím krajského soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Důchody se podle § 8 zák. č. 55/1956 Sb. vyměřují z průměrného ročního výdělku. Ten se vypočítává z hrubých výdělků za posledních 10 kalendářních let před vznikem nároku na důchod nebo za posledních 5 let, jestliže to je pro zaměstnance výhodnější. Podle ustanovení § 5 vyhl. č. 2/1957 Ú. l. do doby, z níž se vypočítává průměrný roční výdělek, se zahrnují také období, v nichž zaměstnanec neměl žádný výdělek. Nezahrnují se však do ní náhradní doby, dále doby, po které zaměstnanec pobíral invalidní důchod, a doby, po které bylo zaměstnání přerušeno z jiných vážných důvodů.

Jádrem sporu je otázka, zda se v případě, kdy žadatel o starobní důchod byl jako důchodce určitou dobu zaměstnán, má započítat jeho výdělek z této doby, či se má k této době hledět jen jako k době požívání invalidního důchodu a tuto dobu nezapočítat. V souzeném případě jde tedy o dobu od 1. 1. 1952 do 30. 11. 1953, po kterou měl navrhovatel plat a důchod.

Výklad krajského soudu, že nemá být přihlíženo k výdělku za dobu od 1. 1. 1952 do 30. 11. 1953, není správný. Je třeba vycházet z ustanovení § 8 zák. č. 55/1956 Sb. a počítat zásadně s výdělkem v rozhodné době, jestliže tu tento výdělek je. Ustanovení § 5 vyhl. č. 2/1957 Ú. l. podle svého znění i účelu je možno vztahovat jen na ty případy, kdy po určitou dobu výdělek vůbec není.

Toto ustanovení, jak o tom svědčí § 8 odst. 4 zák. o soc. zabezpečení, je ustanovením, které obsahuje výjimky z pravidla o započítání určitých dob pro stanovení průměrného ročního výdělku. Není proto u něho právě vzhledem k tomu, že má výjimečnou povahu, opodstatněn extensivní výklad. A právě takovým extensivním výkladem by bylo, kdyby se ze započítání vylučovala doba, kdy zaměstnanec v době pobírání důchodu měl výdělek, byť i malý. Kdyby zákonodárce měl na mysli takové započítání, byl by to výslovně vyjádřil.

K názoru vyslovenému v rozsudku krajského soudu, že by v případě, kdyby pracujícím důchodci byl vypočítán důchod s přihlédnutím k době, kdy pracoval, byl by pracující důchodce v nevýhodě proti důchodci nepracujícímu, nutno připomenout, že o ochranu pracujícího důchodce je postaráno ustanovením § 8 odst. 3 zák. o soc. zabezpečení a § 3 cit. vyhl., a výhody z toho, že pracuje, plynou mu zejména z ustanovení § 10 odst. 4 a § 11 zák. o soc. zabezpečení.

Krajský soud tím, že rozhodl, že se má přihlížet jen k výdělkům za dobu od 1. 12. 1953, tj. za dobu po zastavení invalidního důchodu a nikoli k výdělkům za dobu od 1. 1. 1952 do 30. 11. 1953, porušil zákon v ustanovení § 8 zák. č. 55/1956 Sb. a § 5 vyhl. č. 2/1957 Ú. l.